

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om bostadsbidrag**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om bostadsbidrag skall ändras så att folkpensionsanstalten skall överta skötseln av de uppgifter som sammanhänger med verkställigheten av lagen om bostadsbidrag. Den allmänna ledningen och styrningen samt utvecklandet av systemet skall alltjämt ankomma på miljöministeriet.

Bostadsbidragsreformen är en del av en mer

omfattande överföring av uppgifter, genom vilken folkpensionsanstalten även skall överta skötseln av de uppgifter som gäller vissa andra förmåner.

Samtidigt föreslås att förfarandet med årliga justeringar av bostadsbidraget görs smidigare för att ansökningarna inte skall hopa sig.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1994.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	4. Beredningen av propositionen	6
ALLMÄN MOTIVERING	3	4.1. Överföring av verkställigheten på folkpensionsanstalten	6
1. Nuläge	3	4.2. Revidering av årsjusteringsförfarandet ...	6
1.1. Lagstiftning och praxis	3	5. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll	7
1.2. Bedömning av nuläget	4	DETALJMOTIVERING	7
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen .	4	1. Lagförslaget	7
2.1. Överföring av verkställigheten på folkpensionsanstalten	4	2. Ikraftträdande	10
2.2. Revidering av årsjusteringsförfarandet ...	5	3. Lagstiftningsordning	11
3. Propositionens verkningar	5	LAGFÖRSLAG	12
3.1. Ekonomiska verkningar	5	BILAGA	16
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	6	Parallelltexter	16
3.3. Verkningar för bidragstagarna	6		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Bostadsbidraget enligt lagen om bostadsbidrag (408/75) är ett bostadspolitiskt system med bidrag som är beroende av prövning. Syftet med systemet är att göra det möjligt för hushåll med små inkomster att bo i bostäder av dräglig standard för en boendeutgift som är skäligen i förhållande till inkomsterna. Det allmänna bostadsbidraget täcker alla former av boende och alla typer av hushåll, dvs. både sådana hushåll som består av en person och sådana som består av flera personer. Bostadsbidraget hänförs till bostaden och hushållet. Systemets viktigaste mål är att bidrag anslås för upprätthållande av en dräglig boendestandard. Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av bostadsbidragsverksamheten ankommer på miljöministeriet och den ministeriet underställda bostadsstyrelsen. För pensionstagare och för studerande som bor ensamma på hyra finns egna system med bostadsbidrag och bostadstillägg. Inom dessa system betalas bidraget för boendet i samband med pensionen eller studiestödet.

Det allmänna bostadsbidraget beviljas räknat från ingången av ansökningsmånaden tills vidare och justeras varje år enligt läget den 1 januari. De justerade bidragen träder i kraft den 1 april. Bostadsbidraget justeras dessutom mitt under bidragsperioden, om antalet personer i hushållet förändras varaktigt, om hushållets fasta månadsinkomster har stigit betydligt eller om hushållet tar en underhyresgäst eller upphör med att ha underhyresgäster. Socialnämnden i den kommun där bostaden är belägen beviljar bostadsbidrag på ansökan. Kommunfullmäktige kan likväl besluta att bostadsbidragsärendena skall skötas av kommunstyrelsen eller av någon annan nämnd än socialnämnden. Bostadsbidragsärendena sköts av bostadsnämnden i 87 kommuner, i vilka 55 % av alla bidragstagare bor, av socialnämnden i 350 kommuner, i vilka 43,5 % av alla bidragstagare bor och av kommunstyrelsen i sju kommuner, i vilka 1,5 % av alla bidragstagare bor. I praktiken beviljas bidraget i allmän-

het av en tjänsteinnehavare som är underställd nämnden eller kommunstyrelsen. Till tjänsteinnehavarens uppgifter hör även att ge klienterna råd.

Ett beslut om allmänt bostadsbidrag som fattats av en tjänsteinnehavare eller en nämnd i kommunen skall tjänsteinnehavaren eller nämnden rätta själv utan ansökan, om beslutet grundar sig på felaktiga uppgifter eller om det har fattats genom uppenbart oriktig tillämpning av lag. Den som är missnöjd med en tjänsteinnehavares beslut har rätt att få beslutet behandlat i nämnden. Ändring i nämndens beslut söks hos länsrätten, vars beslut inte kan överklagas genom besvär.

Bostadsstyrelsen betalar bostadsbidragen centraliserat. Med hjälp av ADB och ett enhetligt system för beslutsfattande och utbetalning betalas bidragen in på de bankkonton som bidragstagarna uppgett. Systemet används genom direkt anslutning via egna ADB-anläggningar i 174 kommuner, vilkas andel av besluten om bostadsbidrag utgör ca 82 %.

Skötseln av de bostadsbidragsuppgifter som ankommer på kommunerna motsvarar ungefär 290 årsverken. Kommunernas kostnader för skötseln av bostadsbidragsärenden beräknas uppgå till drygt 40 milj. mk per år. Kommunerna beviljas statsandel för dessa kostnader i enlighet med lagen om statsandelar till kommunerna (688/92). Det fordras att kommunerna har egna ADB-anläggningar för att de skall kunna ansluta sig till den direkta användningen av ADB-systemet. Kommunerna debiteras inte för användningen av ADB-programmet för bostadsbidrag, men för separata avtal och tjänster debiteras de särskilt.

Vid bostadsstyrelsen används ungefär 16 årsverken för skötseln av bostadsbidraget. Löneutgifterna är ca 2 milj. mk per år. Totalkostnaderna för byggandet av ADB-systemet för bostadsbidrag, som togs i bruk år 1990, var drygt 5 milj. mk. De årliga driftkostnaderna för systemet är ca 3 milj. mk.

De årliga förvaltningsutgifterna för bostadsbidraget beräknas uppgå till totalt ca 48 milj. mk, vilket är ungefär 3 % av det anslag som beviljas för bostadsbidrag. Därvid har man räknat in kommunernas kostnader samt den del av

bostadsstyrelsens omkostnader och lönekostnader som hänför sig till bostadsbidraget.

År 1992 betalades sammanlagt ca 1 865 milj. mk i bostadsbidrag, och vid årets slut fick ca 192 800 hushåll bidrag. Under perioden 1.5.1991 — 30.4.1992 fattades sammanlagt ca 343 000 beslut om bostadsbidrag, vilket inbegriper såväl positiva som negativa beslut och beslut om indragning.

År 1992 hade kommunerna vid utgången av november fattat 9 935 rättelsebeslut och länsrätterna meddelat 107 beslut med anledning av besvär. Länsrätterna hade meddelat 632 beslut om återkrav.

1.2. Bedömning av nuläget

Den klientservice och det beslutsfattande i samband med bostadsbidrag som för närvarande sköts i kommunerna har skötts nära medborgarna. Ungefär 60 % av dem som erhåller bostadsbidrag bor i aravabostäder. Dessa bidragstagare har kunnat sköta de ärenden som gäller deras bostadsförhållanden centraliserat hos samma kommunala myndighet där de betjänats även i ärenden som gäller bostadslån och val av hyresgäster. Å andra sidan är ungefär 55 % av dem som erhåller bostadsbidrag barnfamiljer, och de förmåner som beviljas barnfamiljer sköts huvudsakligen av folkpensionsanstalten.

Det nuvarande systemet för sökande av ändring i bostadsbidragsärenden har uppfyllt de krav som bör ställas på medborgarnas rättsskydd.

Ett problem i det nuvarande systemet har framför allt varit att beslutsärendena hopat sig närmast i de största kommunerna. Anhopningen av ärenden har berott på att antalet bidragstagare ökat kraftigt till följd av den ökade arbetslösheten samt på att det allmänna bostadsbidraget numera omfattar också hushåll som består av studerande, med undantag av dem som bor ensamma på hyra, samt på att den årliga justeringen av alla bidrag sker samtidigt.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Överföring av verkställigheten på folkpensionsanstalten

Reformprojektet bygger på statsminister Es-

ko Ahos regeringsprogram, i vilket konstaterats att systemen för det grundläggande utkomstskyddet kommer att förenklas och att möjligheterna att överföra utbetalningen av förmånerna på folkpensionsanstalten enligt principen om en lucka för alla ärenden kommer att utredas. I den allmänna motiveringen till budgetpropositionen för 1992 har konstaterats att man i syfte att förenkla socialskyddsförvaltningen, förbättra tillgången på service och säkerställa medborgarnas rättsskydd bereder en överföring till folkpensionsanstalten av utbetalningen och verkställigheten av stödet för hemvård av barn, barnbidragen, moderskapsunderstöden, studiestödet, bostadsbidragen, militärunderstöden, underhållsstödet och i tillämpliga delar utkomststödet.

Principen om en enda lucka har motiverats med att medborgaren då kan få olika sociala förmåner så centraliserat som möjligt på samma ställe. Klienterna bör kunna bli bättre betjänade än förut bl.a. så att de inte behöver lämna samma uppgifter om sig själva till flera olika myndigheter och så att myndigheten kan använda de uppgifter som en gång lämnats också när andra förmåner beviljas.

Folkpensionsanstalten sköter redan nu pensionstagarnas bostadsbidragssystem samt flera andra förmåner som är beroende av prövning. Av barnfamiljernas förmåner betalar folkpensionsanstalten moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen samt från ingången av år 1993 även barnbidraget och stödet för hemvård av barn i dess helhet. Dessutom planeras att folkpensionsanstalten även skall överta skötseln av utbetalningen av moderskapsunderstödet vid ingången av år 1994. Överföringen av det allmänna bostadsbidraget betyder att skötseln av barnfamiljernas förmåner koncentreras till folkpensionsanstalten. En allt större del av dem som söker bostadsbidrag är arbetslösa, till vilka folkpensionsanstalten redan betalar grunddagpenning enligt utkomstskyddet för arbetslösa.

Dessutom bereds en överföring av studiestödet och det tillhörande bostadstillägget på folkpensionsanstalten under år 1994, varefter alla bostadsbidragssystem skulle skötas av folkpensionsanstalten.

På grund av de beröringspunkter som det allmänna bostadsbidraget har med bostadspolitiken kommer den allmänna ledningen och styrningen samt utvecklingen av systemet alltså att ankomma på miljöministeriet, som

även kommer att överta den nuvarande bostadsstyrelsens berednings- och styrningsuppgifter. Folkpensionsanstalten kommer att producera sådana uppgifter som miljöministeriet behöver för planerings- och beredningsarbete. Utbetalningen av bostadsbidrag kommer att överföras från bostadsstyrelsen på folkpensionsanstalten. Beslutsfattandet och rådgivningen i fråga om bostadsbidrag överförs från kommunerna på folkpensionsanstalten. Avsikten är dock att tillämpa ett smidigt förfarande vid mottagandet av ansökningar så, att folkpensionsanstalten vid behov ingår avtal med de enskilda kommunerna om att dessa tar emot ansökningar. Kommunerna skall också alltjämt kunna ge allmänna råd och information i bostadsbidragsärenden. Ansökningsblanketter för bostadsbidrag bör kunna fås även hos kommunernas bostads- och socialmyndigheter.

Stadgandena om återkrav av bostadsbidrag ändras enligt förslaget så att de motsvarar de principer som allmänt iakttas inom socialförsäkringslagstiftningen. Samtidigt ändras förfarandet för verkställande av återkrav. Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav skall efter den föreslagna ändringen kunna verkställas direkt även i enlighet med utsökningslagen.

Systemet för sökande av ändring i bostadsbidragsärenden föreslås bli ändrat så att besvärinstanserna är samma som när det gäller beslut om förmåner enligt folkpensionslagen (347/56). I folkpensionsanstaltens beslut skall ändring kunna sökas hos prövningsnämnden och i prövningsnämndens beslut hos försäkringsdomstolen, som är den sista besvärinstansen. Besvärsskriften skall alltid lämnas via folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

I samband med ändringssökande föreslås stadganden om ett självrättelseförfarande för folkpensionsanstalten. Om folkpensionsanstaltens lokalbyrå till alla delar godkänner de yrkanden som framställs i besvären, skall den själv rätta beslutet. Besvären skall då inte översändas till besvärinstansen. I gällande lag om bostadsbidrag finns inga stadganden om något dylikt rättelseförfarande.

Det föreslås att förfarandet för rättande av ett felaktigt beslut om bostadsbidrag skall förbli oförändrat i sak. Folkpensionsanstalten skall sålunda kunna rätta sitt eget felaktiga beslut både till förmån och till nackdel för den försäkrade. En rättelse till nackdel för sökan-

den förutsätter dock att sökanden bereds tillfälle att bli hörd.

2.2. Revidering av årsjusteringsförfarandet

Samtidigt som utanordningen och verkställigheten av bostadsbidragen enligt förslaget överförs på folkpensionsanstalten föreslås, i syfte att göra det administrativa förfarandet smidigare och snabbare samt i syfte att förhindra att ärenden som skall behandlas hopar sig, att årsjusteringsförfarandet för bostadsbidrag revideras. I stället för att alla bostadsbidrag justeras samtidigt en gång om året, föreslås att varje bostadsbidrag skall justeras individuellt ett år efter den tidpunkt från vilken hushållet började få bidrag eller efter den föregående justeringen. Det arbete som årsjusteringarna kräver blir därigenom jämnare fördelat över hela året. Dessutom föreslås att bidraget skall justeras även i de fall då hushållets fasta månadsinkomster minskar betydligt och inte bara då inkomsterna stiger, vilket är det nuvarande förfarandet. Enligt förslaget frångås sådana mellanjusteringar som numera företas på grundval av en förändring i antalet personer i hushållet. Förutom den individuella justeringen skall bostadsbidragen på det sätt som statsrådet bestämmer närmare kunna justeras allmänt på grundval av en allmän förändring i boendeutgifterna.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Avsikten är att det allmänna bostadsbidraget alltjämt helt skall finansieras med statens medel.

Kostnaderna för skötseln av bostadsbidraget skall inte längre inräknas i kommunernas statsandel. De omkostnader som verkställigheten av lagen åsamkar folkpensionsanstalten skall betraktas som anstaltens omkostnader. Om folkpensionsanstaltens medel inte räcker till för betalning av omkostnaderna, kommer staten att betala det felande beloppet i form av statens garantiprestation.

Driftskostnaderna för ADB-systemet för bostadsbidraget beräknas förbli så gott som oförändrade.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Genom att utanordningen och verkställigheten av det allmänna bostadsbidraget överförs på folkpensionsanstalten beräknas det att arbetsinsatser om sammanlagt drygt 300 årsverken frigörs hos kommunerna och vid bostadsstyrelsen.

I samband med reformen av bostadsförvaltningen som riksdagen redan har godkänt skall bostadsstyrelsen indras. För att bostadsstyrelsens uppgifter i samband med den allmänna styrningen av bostadsbidraget samt beredningen av bestämningsgrunderna och budgeten skall kunna överföras helt till miljöministeriet, förutsätts att två personer överförs från bostadsstyrelsen till ministeriet.

Folkpensionsanstalten kommer att sköta behandlingen av bostadsbidragen med sina nuvarande ADB-anläggningar med hjälp av ett ADB-system som VTKK-gruppen Ab upprätthåller och som nu används av bostadsstyrelsen.

Bostadsbidragsreformen förutsätter ADB-arbete och annat planeringsarbete, och det har beräknats att övergångsskedet kommer att fordra en arbetsinsats motsvarande tre årsverken vid folkpensionsanstalten. Folkpensionsanstalten har bedömt att den inte kommer att behöva mer ordinarie personal för skötseln av de uppgifter som avses i propositionen. De resurser som lokalbyråerna behöver kommer att ordnas genom interna personalarrangemang vid folkpensionsanstalten genom att verksamheten ytterligare rationaliseras och serviceformerna utvecklas.

Den föreslagna ändringen av systemet för sökande av ändring beräknas inte ha några verkningar i fråga om organisation eller personal.

3.3. Verkningar för bidragstagarna

Numera behandlas drygt 80 % av ansökningarna om bostadsbidrag med hjälp av ett ADB-system som är i direkt användning. Vid folkpensionsanstalten kommer alla ansökningar att kunna behandlas med hjälp av ADB. Behandlingen av bostadsbidragen beräknas bli snabbare, eftersom det blir möjligt att i beslutsarbetet utnyttja sådana uppgifter som redan finns i anstaltens register. De uppgifter i folkpensionsanstaltens register som har betydelse för bostadsbidragen gäller stöd för hemvård av barn, grunddagpenning enligt utkomstskyddet för arbetslösa, sjuk-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, rehabiliteringspenning, de pensioner som folkpensionsanstalten och arbetspensionsanstalterna betalar, förmåner enligt trafik- och olycksfallsförsäkring, arbetskraftspolitiskt vuxenutbildningsstöd och beskattningen. Dessutom får folkpensionsanstalten av befolkningsregistercentralen person- och adressuppgifter samt uppgifter om adressförändringar.

När reformen genomförs bör uppmärksamhet särskilt fästas vid hur en god servicenivå skall kunna säkerställas i de 56 kommuner där folkpensionsanstalten nu inte har någon lokalbyrå. I dessa kommuner fick i slutet av år 1992 ungefär 6 500 personer bostadsbidrag, vilket är ca 3,5 % av alla bidragstagare. Folkpensionsanstalten bör vid behov åtminstone med dessa kommuner ingå avtal om att kommunen skall ta emot ansökningar om bostadsbidrag.

När reformen genomförs bör uppmärksamhet särskilt fästas vid hur en god servicenivå skall kunna säkerställas i de 56 kommuner där folkpensionsanstalten nu inte har någon lokalbyrå. I dessa kommuner fick i slutet av år 1992 ungefär 6 500 personer bostadsbidrag, vilket är ca 3,5 % av alla bidragstagare. Folkpensionsanstalten bör vid behov åtminstone med dessa kommuner ingå avtal om att kommunen skall ta emot ansökningar om bostadsbidrag.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Överföring av verkställigheten på folkpensionsanstalten

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 15 januari 1992 en kommission, som gavs i uppdrag att bereda en överföring av skötseln av bl.a. bostadsbidraget på folkpensionsanstalten. Enligt uppdraget var en utgångspunkt att folkpensionsanstalten övertar skötseln av bostadsbidraget vid ingången av år 1994. Förutom social- och hälsovårdsministeriet har medlemmarna i kommissionen representerat statsrådets kansli, finansministeriet, miljöministeriet, undervisningsministeriet, social- och hälso styrelsen, bostadsstyrelsen, folkpensionsanstalten och kommunernas centralorganisationer. Den beredning som gällt bostadsbidraget har skett i kommissionens undergrupp 2. Propositionen om överföring av bostadsbidraget bygger på den nämnda kommissionens beredningsarbete.

4.2. Revidering av årsjusteringsförfarandet

Miljöministeriet tillsatte den 5 september 1991 en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utreda hur behandlingen av ansökningarna om

bostadsbidrag kunde göras enklare och snabbara samt hur årsjusteringsförfarandet kunde revideras för undvikande av att ansökningarna hopar sig. Förutom miljöministeriet har arbetsgruppens medlemmar representerat bostadsstyrelsen, Helsingfors stad, Vanda stad och kommunernas centralorganisationer. De förslag i propositionen som gäller 6 och 15 §§ bygger på den nämnda arbetsgruppens förslag.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Regeringen har överlåtit en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om bostadsbidrag (RP 250/1992 rd). Riksdagen har efter behandling som 67 § 1

mom. riksdagsordningen stadgar godkänt att 15 a § som ingick i propositionen lämnas vilande till första efter val sammankommande lagtima riksdag. I det stadgande som lämnades vilande föreslogs att statsrådet ges fullmakt att av särskilda skäl företa en allmän justering av bostadsbidragen på det sätt och räknat från den tidpunkt som statsrådet bestämmer. Om det 15 § 3 mom. som ingår i föreliggande proposition godkänns i den föreslagna lydelsen, enligt vilken en allmän justering av bostadsbidragen kan göras med stöd av en allmän förändring i boendekostnaderna, kommer en fullmakt som avses i det stadgande som lämnats vilande inte längre att behövas i andra fall än då man önskar sänka bostadsbidragen mitt under bidragsperioden.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

6 §. Enligt förslaget ändras 2 mom. så att statsrådet inte längre bestämmer enligt vilken tidpunkts lånekapital de låneräntor skall räknas som beaktas i samband med bostadsbidrag. Ändringen har samband med ändringen av årsjusteringsförfarandet i 15 §, som innebär att alla bostadsbidrag inte längre kommer att justeras samtidigt en gång om året vid en tidpunkt som statsrådet bestämmer. I stället övergår man till ett förfarande med en årlig justering som bestäms individuellt utgående från ansökningstidpunkten. Samtidigt föreslås att momentets lydelse ändras.

11 §. Det föreslås att omnämmandet om bostadsstyrelsen stryks i paragrafen. Uppgifterna att leda, styra och utveckla bostadsbidragssystemet lämnas därvid helt åt miljöministeriet. Sålunda skall miljöministeriet sörja för beredningen av lagstiftning om bostadsbidrag och för budgeteringen samt för beredningen av de årliga grunderna för bestämmande av bidraget.

Enligt förslaget fogas till paragrafen ett nytt 2 mom., enligt vilket verkställigheten av bostadsbidraget, dvs. beviljande, utbetalning, justering, indragning och eventuellt återkrav skall ankomma på folkpensionsanstalten.

I 3 mom. föreslås ett stadgande som gör att

miljöministeriet utan hinder av personregisterlagen (471/87) kan få tillgång till sådan information som folkpensionsanstalten förfogar över och som behövs vid skötseln av de ovan nämnda uppgifter i samband med bostadsbidrag som ankommer på miljöministeriet. Enligt 2 § personregisterlagen avses med personuppgift en sådan beskrivning av en individ eller individuella egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till en bestämd fysisk person eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom. Till de uppgifter som behövs för den statistikföring, planering och det utvecklingsarbete som ankommer på miljöministeriet hör inte uppgifter som gör det möjligt att identifiera bidragstagaren, vilket innebär att de uppgifter som folkpensionsanstalten överlåter till miljöministeriet inte innehåller bidragstagarnas namn och personbeteckningar.

12 §. De nuvarande stadgandena i paragrafen är onödiga, eftersom länsstyrelsen inte längre kommer att ha några uppgifter som gäller bostadsbidrag när verkställigheten av bostadsbidraget har överförts till folkpensionsanstalten.

I paragrafen tas enligt förslaget in ett stadgande, enligt vilket omkostnaderna för bostadsbidraget skall räknas som omkostnader

för folkpensionsanstalten på motsvarande sätt som t.ex. i systemen för barnbidrag och stöd för hemvård av barn. Detta är ändamålsenligt, eftersom folkpensionsanstalten enligt 11 § skall ansvara för allt verkställighetsarbete som lagen förutsätter. Förfarandet är enkelt också i administrativt hänseende.

13 §. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom stadganden om skötseln av bostadsbidragsärenden i kommunerna inte längre behövs när verkställigheten av bostadsbidraget överförs till folkpensionsanstalten.

14 §. Enligt förslaget skall bostadsbidrag sökas hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå. Bidraget skall på samma sätt som nu beviljas räknat från ingången av ansökningsmånaden.

Genom avtal som ingås kommunvis skall det bli möjligt att lämna in ansökningar om bostadsbidrag till kommunens social- eller bostadsbyrå eller till något annat ställe som folkpensionsanstalten godkänt, t.ex. sådana serviceställen som är gemensamma för olika myndigheter och ambulera serviceenheter. En ansökan skall anses ha blivit anhängig när den lämnats in till det nämnda servicestället.

Stadgandet i gällande 4 mom. om delfående av beslut föreslås bli flyttat till 20 §, i vilken stadgas om sökande av ändring.

15 §. Det föreslås att förfarandet med årliga justeringar av bostadsbidragen ändras. I stället för att alla bostadsbidrag justeras en gång om året vid en tidpunkt som statsrådet bestämmer, skall varje bostadsbidrag justeras individuellt när ett år förflutit från ansökan eller från den föregående justeringen. Dessutom föreslås att bostadsbidraget skall justeras, om hushållets inkomster förändras avsevärt. Avsikten är att stadgandena om de förändringar som skall anses vara avsevärda skall utformas i förordning på ett sådant sätt att bidragen justeras lättare när inkomsterna sjunker än när de stiger. Detta motsvarar även det förfarande som gäller bostadsbidrag för pensionstagare. Förslaget ersätter den nuvarande mellanjustering som företas när antalet personer som hör till hushållet ändras. Däremot föreslås att den nuvarande justering som bygger på att hushållet tar en underhyresgäst eller upphör med att ha underhyresgäster bibehålls, eftersom en dylik förändring på ett mycket väsentligt sätt kan ändra hushållets boendeutgifter.

Utöver den individuella justeringen föreslås att bostadsbidragen skall kunna justeras allmänt på det sätt som statsrådet bestämmer till

följd av en allmän förändring i boendekostnaderna. Detta behövs för att man oberoende av tidpunkten för den individuella justeringen skall kunna beakta den stegring av boendeutgifterna som varje vår sker i fråga om aravabostäder och sådana hyresbostäder som omfattas av regleringen. För att det skall ske på ett ur administrativt synpunkt smidigt sätt skall justeringen av bidragen företas centraliserat med utnyttjande av det ADB-register som används vid utbetalningen. Det är meningen att statsrådet skall kunna bestämma om olika stora justeringar för olika boendeformer, för att justeringarna så långt som möjligt skall motsvara de genomsnittliga förändringar i boendeutgifterna som i praktiken sker i fråga om varje boendeform.

Grunderna för indragning av bostadsbidrag förblir enligt förslaget i övrigt oförändrade, förutom att bostadens dåliga skick slopas som grund för indragning.

De stadganden om bidragstagarens skyldighet att lämna uppgifter som nu finns i 4 mom. skall överföras till 23 §.

16 §. Det föreslås att i paragrafen tas in ett stadgande enligt vilket bostadsbidragen betalas in den första eller andra vardagen i varje kalendermånad på bidragstagarens bankkonto i ett penninginstitut i Finland. Stadgandena om betalningssättet, såsom avrundning och det minsta bidrag som utbetalas, ändras enligt förslaget så att de får samma innehåll som i lagen om stöd för hemvård av barn (797/92). I övrigt föreslås att paragrafens innehåll blir oförändrat, även om momentindelningen ändras.

17 §. Det föreslås att paragrafens nuvarande stadganden om ersättningar till kommunerna upphävs och ersätts med stadganden om betalningsrörelsen mellan staten och folkpensionsanstalten. Det föreslagna förfarandet motsvarar vad som stadgas i barnbidragslagen (796/92).

Avsikten är att bostadsbidragen alltjämt helt skall finansieras med statens medel. För att folkpensionsanstalten skall kunna betala bostadsbidragen i tid måste de medel som behövs för utbetalningarna stå till folkpensionsanstaltens förfogande senast en bankdag före betalningsdagen för bostadsbidragen. I detta syfte fordras att folkpensionsanstalten fem vardagar före betalningsdagen för bostadsbidragen meddelar staten beloppet av de bostadsbidrag som skall betalas den månaden.

19 §. Paragrafen ersätter stadgandena om återkrav i gällande 19 § 3—5 mom. och 20 §. Enligt 1 mom. skall bostadsbidrag som betalats utan grund återkrävas. Folkpensionsanstalten skall fatta beslut om återkrav. Den kan avstå från återkrav ur skälighetssynpunkt, om den grundlösa utbetalningen av bostadsbidrag inte bör anses bero på svikligt förfarande av bidragstagaren eller av hans företrädare eller om det belopp som betalats utan grund är litet. Vid skälighetsprövningen tillämpas de principer som iakttas i fråga om återkrav av de övriga förmåner som folkpensionsanstalten sköter.

Det föreslås att möjligheten till återkrav begränsas till fem år innan det kommit fram att bidraget betalats utan grund. Detta motsvarar folkpensionsanstaltens nuvarande praxis i fråga om återkrav av de förmåner som anstalten sköter.

Det kvittningsstadgande som föreslås i 3 mom. motsvarar vad som stadgas i gällande 19 § 3 mom.

Enligt det föreslagna 4 mom. skall ett lagakraftvunnet beslut om återkrav kunna verkställas såsom en lagakraftvunnen dom. Med avvikelse från vad som nu är fallet kommer man sålunda inte att behöva ansöka om beslut av länsrätten ens i de fall då man inte genom kvittning lyckas återkräva bostadsbidrag som betalats utan grund och då det inte heller annars återbetalas på begäran. Eftersom systemet för sökande av ändring även i övrigt föreslås bli ändrat så att det motsvarar vad som stadgas i folkpensionslagen, passar det inte naturligt in i det nya systemet att beslut av länsrätten skulle sökas i ett återkravsärende.

20 §. Det föreslås att paragrafens nuvarande stadganden om bostadsstyrelsens och kommunernas uppgifter i återkravsärenden upphävs och att nya stadganden om ändringssökande tas in i paragrafen. Enligt förslaget är besvärinstanserna desamma som i fråga om beslut som gäller förmåner enligt folkpensionslagen. Ändring i folkpensionsanstaltens beslut skall kunna sökas hos prövningsnämnden och i prövningsnämndens beslut hos försäkringsdomstolen, som är den sista besvärinstansen.

Enligt 2 mom. är besvärstiden i fråga om vardera besvärinstansen 30 dagar från dagen för delfäendet. Besvärsskriften skall i fråga om vardera besvärinstansen lämnas till folkpensionsanstaltens lokalbyrå på grund av den självrättelse som nämns i 21 § 1 mom. Med stöd av avtal som ingås kommunvis kan besvärsskrif-

ten även lämnas till en kommunal myndighet eller till något annat ställe som folkpensionsanstalten godkänt, på motsvarande sätt som ansökan om bostadsbidrag. Om den som söker ändring i misstag har lämnat besvärsskriften direkt till besvärinstansen, skall besvärinstansen vidarebefordra besvärsskriften till folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

Enligt 3 mom. skall folkpensionsanstaltens beslut trots att ändring sökts följas till dess saken har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

I 4 mom. stadgas om delfäende. Om den som söker ändring inte visar annat, anses han ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet postats under den adress som han uppgett.

21 §. Det föreslås att i paragrafen tas in stadganden om folkpensionsanstaltens självrättelseförfarande på grund av ändringssökande. Enligt 1 mom. skall folkpensionsanstalten meddela ett rättelsebeslut, om det till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvär som lämnats till anstalten. Avsikten med detta förfarande är att påskynda behandlingen av besvär som anförts i bostadsbidragsärenden och att begränsa behandlingen av klara fall i besvärinstanserna.

Om folkpensionsanstalten inte till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvären eller om den anser att besvären bör lämnas utan prövning, skall den enligt 2 mom. översända besvärsskriften och sitt eget utlåtande till besvärinstansen inom 30 dagar från besvärstidens utgång.

Eftersom folkpensionsanstalten skall sörja för att tillräcklig utredning skaffas om ett ärende för meddelande av beslut, är det motiverat att avvikelse från tidsfristen i 2 mom. skall kunna göras för inhämtande av sådana ytterligare uppgifter som behövs. Därvid skall den som söker ändring omedelbart underrättas om att ytterligare uppgifter inhämtas. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid översändas till besvärinstansen inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

22 §. Enligt förslaget skall folkpensionsanstalten rätta ett lagakraftvunnet beslut som den meddelat, om det bygger på oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller om det är uppenbart lagstridigt. Folkpensionsanstalten skall även, efter att ha berett sökanden tillfälle att bli hörd, kunna rätta sitt lagakraftvunna beslut till nackdel för sökanden. Folkpensionsanstalten

behöver inte inhämta sökandens samtycke för att ändra beslutet. Det föreslagna stadgandet motsvarar i detta avseende gällande 19 § 1 mom.

I 2 mom. föreslås ett stadgande om skyldighet för prövningsnämnden och försäkringsdomstolen att rätta sitt lagakraftvunna beslut på motsvarande sätt som anges i 1 mom.

Eventuellt återkrav till följd av rättelse enligt paragrafen skall ske i enlighet med 19 §.

23 §. Det föreslås att 1 mom. skall innehålla stadganden om skyldighet för mottagaren av bostadsbidrag att lämna uppgifter. Förslaget motsvarar i sak vad som stadgas i gällande 15 § 4 mom.

Stadgandet i 2 mom. gäller svikligt förfarande i bostadsbidragsärenden. De instanser till vilka det är straffbart att lämna oriktiga uppgifter är folkpensionsanstalten och de besvärsinstanser som anges i lagen om bostadsbidrag. I övrigt motsvarar stadgandet i sak det nuvarande stadgandet i paragrafen, med undantag av att fängelsestraff inte längre kan vara påföljd för gärningen.

23 a §. I lagen föreslås ett nytt stadgande om skyldigheten att höra berörda parter. Till innehållet motsvarar detta stadgande vad som nu ingår i 5 § bostadsbidragsförordningen.

25 §. I 1 mom. föreslås ett stadgande om skyldighet för statens och kommunens myndigheter samt vissa andra instanser att lämna uppgifter. Den lagstadgade rätten för de myndigheter som sköter bostadsbidrag att få uppgifter bygger nu på 56 § socialvårdslagen. Eftersom socialvårdslagen inte längre kommer att tillämpas, bör i lagen tas in ett stadgande om skyldighet för ifrågavarande instanser att lämna uppgifter. Stadgandet motsvarar till innehållet vad som stadgas i lagen om stöd för hemvård av barn.

Enligt 16 § personregisterlagen får personuppgifter som ingår i personregister användas endast för det ändamål som har bestämts innan uppgifterna börjar inhämtas, om inte annat följer av personregisterlagen eller av någon annan lag.

Folkpensionsanstalten förfogar över uppgifter som behövs när beslut om olika förmåner skall fattas, t.ex. uppgifter som erhållits i ärenden som gäller moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt grunddagpenning enligt utkomstskyddet för arbetslösa. Administrativt sett vore det ändamålsenligt för besparande av extra arbete att dessa uppgifter vid

behov kunde användas även när bostadsbidragsärenden avgörs. Därför föreslås ett stadgande om detta i 2 mom.

25 a §. Det föreslås att lagen skall innehålla ett sådant stadgande om tystnadsplikt som i sak motsvarar 57 § socialvårdslagen, som nu tillämpas i bostadsbidragsärenden.

I 3 mom. föreslås ett stadgande om påföljd för brott mot tystnadsplikten. Stadgandet motsvarar annars 58 § socialvårdslagen, som nu tillämpas i fråga om bostadsbidrag, utom att gärningen inte längre kan leda till fängelsestraff.

28—31 §§. De övergångsstadganden som i tiden hörde samman med ikraftträdandet av lagen om bostadsbidrag kommer inte längre att tillämpas, varför det föreslås att de upphävs som onödiga.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

För att de årliga justeringarna av bostadsbidragen så snabbt som möjligt skall kunna spridas jämnt över hela året, föreslås att årsjusteringen av de bostadsbidrag som börjat löpa innan lagen trädde i kraft skall företas i början av den kalendermånad som motsvarar den månad då bidragstagaren flyttade in i bostaden. Eftersom folkpensionsanstalten under övergångsskedet kommer att behöva tillräckligt tid för att fatta justeringsbesluten, föreslås att det nya justeringsförfarandet skall tillämpas på dylika tidigare beviljade bostadsbidrag först från den 1 maj 1994. Avsikten är att den första centraliserade justeringen av alla bostadsbidrag som sker på grundval av en allmän förändring i boendekostnaderna skall företas i mars 1994. Då är en normal stegring att vänta i fråga om såväl aravahyrorna som de fritt finansierade hyror som omfattas av regleringen.

När lagen trätt i kraft skall folkpensionsanstalten avgöra alla bostadsbidragsärenden. Även de ansökningar som är anhängiga i kommunerna och inte ännu avgjorts skall överföras till folkpensionsanstalten för avgörande, eftersom det vore synnerligen svårt att sköta dessa uppgifter i kommunerna sedan kommunerna efter den föreslagna överföringen

av uppgifterna har avstått från den personal som behandlar bostadsbidragsärenden.

Däremot skall sådana anhängiga besvär-ärenden som i enlighet med 45 § 2 mom. socialvårdslagen (710/82) förts till en kommunal nämnd eller kommunstyrelsen för behandling, ärenden som undergår rättelseförfarande samt ärenden som är anhängiga i länsrätten slutbehandlas av de nuvarande myndigheterna, dvs. i kommunerna och länsrätten. Om en rättelse eller ett ändringssökande leder till återkrav av överbetalt bostadsbidrag, skall folkpensionsanstalten i enlighet med 19 § verkställa återkravet.

Eftersom kommunerna och bostadsstyrelsen behöver det datamaterial som de har till sitt förfogande om bostadsbidrag så länge de sköter bostadsbidragsärenden, kan de överlämna materialet till folkpensionsanstalten först när arbetsuppgifterna överförts. Dock skall det datamaterial som folkpensionsanstalten behöver sedan överlämnas utan dröjsmål.

3. Lagstiftningsordning

Enligt motiveringen i propositionen (RP 234/1991 rd.) till den lag om ändring av riksdagsordningen (818/92) som trädde i kraft den 1 september 1992 hör bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag till det grundläggande utkomstskydd som avses i 66 § 7 mom. och i fråga om vilket ett lagförslag som försvagar skyddet kan lämnas vilande. Riksdagens grundlagsutskott har i sitt betänkande om propositionen (GrUB 7/1992 rd.) konstaterat att man utan möjlighet att lämna lagförslag vilande dock kunde justera förutsättningarna för erhållande av någon förmån som i sig omfattas av skyddet och i obetydlig mån också storleken, förutsatt att en tillräckligt stor förmån alltså betalas till de personer för vilka förmånen med beaktande av helheten är nödvändig med tanke på det grundläggande utkomstskyddet.

I grundlagsutskottets utlåtande (GrUB

25/1992 rd.) med anledning av den nämnda propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om bostadsbidrag ansåg utskottet att en fullmakt enligt den föreslagna 15 a § för statsrådet att av särskilda skäl företa en allmän justering av bostadsbidragen mitt under bidragsperioden skulle betyda att statsrådet ges en så öppen och i fråga om följderna obestämmd fullmakt, att lagförslaget av denna orsak bör behandlas i den ordning som 67 § riksdagsordningen stadgar.

I 15 § 3 mom. i föreliggande lagförslag föreslås att statsrådet ges fullmakt att företa en allmän justering av bostadsbidragen mitt under bidragsperioden på grundval av en allmän förändring i boendekostnaderna. Avsikten med stadgandet är att det i bostadsbidragen skall bli möjligt att med metoder som är smidiga ur administrativ synvinkel beakta sådana allmänna förändringar i boendekostnaderna, såsom årliga stegringar av hyror och vederlag, som inte blir beaktade vid den individuella årsjustering som företas för varje bidragstagare. Den föreslagna fullmakten är inte öppen eller i fråga om följderna obestämmd, utan dess användning kommer att bygga på sådana förändringar i boendekostnaderna som det på grund av syftet med det allmänna bostadsbidraget är motiverat att beakta i systemet. I normala fall kommer justeringen att betyda en höjning av bidraget, eftersom de årliga förändringarna i boendekostnaderna i allmänhet har inneburit kostnadsstegringar. Om boendekostnaderna dock undantagsvis sjunker allmänt och en justering av bostadsbidragen därigenom leder till en sänkning av bidragen, kränker sänkningen inte bidragstagarnas rättsskydd, eftersom avsikten är att bostadsbidragen skall dimensioneras uttryckligen utgående från boendekostnaderna.

På de grunder som anförts ovan kan det lagförslag som ingår i denna proposition även med avseende på 15 § 3 mom. behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om ändring av lagen om bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/75) 13 och 28—31 §§,

av dessa lagrum 13 § sådan den lyder i lag av den 8 december 1989 (1079/89), 28 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 31 december 1975 (1083/75), 29 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag och lag av den 27 maj 1976 (421/76) och 30 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag,

ändras 6 § 2 mom., rubriken för 4 kap., 11, 12 och 14—16 §§, av vilka den sistnämnda samtidigt överförs till 6 kap., rubriken för 6 kap., 17 §, rubriken för 7 kap., 19 och 20 §§, av vilka den sistnämnda samtidigt överförs till 8 kap., rubriken för 8 kap. samt 21—23 och 25 §§,

av dessa lagrum 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 21 december 1990 (1187/90), 11, 16, 21 och 25 §§ sådana de lyder i lag av den 13 februari 1987 (154/87), 14 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag och nämnda lag av den 27 maj 1976, 15 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 19 december 1980 (866/80), nämnda lag av den 13 februari 1987 och lag av den 30 december 1992 (1633/92), 17 § sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (700/92), 19 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 27 maj 1976, den 19 december 1980 samt den 8 december 1989, 20 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 27 maj 1976 och den 19 december 1980 och 22 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, samt

fogas till lagen nya 23 a och 25 a §§ som följer:

6 §

Till boendeutgifterna för ett hushåll i en ägarbostad räknas vederlag samt särskilt betalda uppvärmningskostnader och vattenavgifter eller utgifter för fastighetens skötsel. Till boendeutgifterna räknas även en sådan andel av de årliga räntorna på personliga lån för anskaffande och grundförbättring av bostaden som statsrådet årligen bestämmer med beaktande av rätten att dra av räntor vid beskattningen. Av annuiter och sådan fast ränta som har fastställts före annuiteten för lån som beviljats med stöd av lagen om bostadsproduktion (247/66) räknas till boendeutgifterna en andel som statsrådet årligen bestämmer. Bostadslånen skall vara beviljade av staten, en kommun, en församling eller ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn. Räntan räknas högst enligt det räntebelopp som allmänt uppbärs för långfristiga lån.

4 kap.

Förvaltning och omkostnader

11 §

Den allmänna ledningen och styrningen samt det allmänna utvecklandet av bostadsbidrags-

verksamheten ankommer på miljöministeriet.

Andra uppgifter som avses i denna lag sköts av folkpensionsanstalten.

Miljöministeriet har rätt att få tillgång till de uppgifter om bostadsbidragstagare som ingår i folkpensionsanstaltens besluts- och utbetalningsregister till de delar som detta är nödvändigt för att miljöministeriet skall kunna sköta sina åligganden i samband med statistikföring, planering och utveckling av bostadsbidragen. Sådan information som gör det möjligt att identifiera bidragstagaren får inte ingå i dessa uppgifter.

12 §

De omkostnader som verkställigheten av denna lag orsakar räknas som omkostnader för folkpensionsanstalten.

14 §

Bostadsbidrag söks hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

Bostadsbidrag beviljas från ingången av den månad under vilken ansökan inlämnats.

15 §

Bostadsbidragets belopp justeras

1) om hushållets fasta månadsinkomster har förändrats avsevärt så som närmare stadgas i förordning,

2) om hushållet tar en underhyresgäst eller upphör med att ha en underhyresgäst eller

3) när ett år förflutit sedan bostadsbidraget började löpa eller sedan senaste justering enligt detta moment.

Bostadsbidraget betalas justerat enligt 1 mom. 1 och 2 punkten från ingången av månaden efter förändringen i förhållandena.

Utöver justeringar enligt 1 mom. kan en allmän justering av bostadsbidragen på grund av en allmän förändring i boendekostnaderna företas på det sätt och vid den tidpunkt som statsrådet bestämmer.

Bostadsbidraget indras

1) vid ingången av månaden efter flyttningen, om hushållet flyttar bort från den bostad för vilken bostadsbidraget har beviljats,

2) vid ingången av den månad från och med vilken ett hushåll bestående av en person beviljas bostadstillägg enligt lagen om studiestöd för högskolestuderande eller lagen om studiestöd eller

3) vid ingången av den månad under vilken en justering som avses i 1 mom. 3 punkten träder i kraft, om hushållet inte på uppmaning av folkpensionsanstalten inom rimlig tid lämnar de uppgifter som behövs för justering av bostadsbidraget.

6 kap.

Utbetalning av bostadsbidrag

16 §

Bostadsbidrag betalas den första eller andra vardagen i varje kalendermånad in på det konto i ett penninginstitut i Finland som företrädaren för hushållet eller den som han har befullmäktigat uppgett. En enskild bidragspost kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om bidragstagaren anför särskilda skäl som folkpensionsanstalten godkänner.

Om en bidragstagare som bor i hyresbostad fortgående försummar hyresbetalningen, kan bostadsbidraget betalas direkt till hyresvärden.

Beloppet av det bostadsbidrag som skall betalas avrundas till närmaste fulla belopp i mark så, att beloppet avrundas nedåt om den överskjutande delen är 50 penni eller mindre, och uppåt om den överskjutande delen är

större än 50 penni. Om beloppet skulle vara mindre än 100 mk, betalas bidraget inte.

17 §

Staten ersätter folkpensionsanstalten för de kostnader som orsakas av förmåner enligt denna lag.

Folkpensionsanstalten skall fem vardagar före den betalningsdag som anges i 16 § meddela staten beloppet av de bostadsbidrag som skall betalas den månaden.

Staten skall på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen skall betalas.

7 kap.

Återkrav

19 §

Om bostadsbidrag har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, skall det som har betalats utan grund återkrävas. Ett bostadsbidrag kan dock inte återkrävas, om det betalades tidigare än fem år innan orsaken till utbetalningen utan grund kom fram.

Återkrav kan frångås helt eller delvis, om detta befins skäligt och det att bidrag betalades utan grund inte berodde på svikligt förfarande av bidragstagaren eller av hans företrädare eller om det grundlöst betalda beloppet är litet.

Belopp som skall återkrävas kan kvittas mot bostadsbidragsposter som senare skall betalas till mottagaren.

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas såsom en lagakraftvunnen dom.

8 kap.

Ändringssökande och rättelse av beslut

20 §

Den som är missnöjd med folkpensionsanstaltens beslut får söka ändring i det hos den prövningsnämnd som avses i sjukförsäkringslagen (364/63) och den som är missnöjd med prövningsnämndens beslut får söka ändring i det hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Besvärsskriften skall lämnas in till folkpen-

sionsanstaltens lokalbyrå senast den 30 dagen efter den dag den som söker ändring fått del av beslutet.

Den som söker ändring anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet postats under den adress som han uppgett, om inte annat visas.

Folkpensionsanstaltens beslut skall trots ändringssökande följas till dess saken har avgjorts genom ett beslut som har vunnit laga kraft.

21 §

Folkpensionsanstalten skall behandla besvär som ett rättelseärende. Om folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvär som lämnats in till den, skall den meddela ett rättelsebeslut i saken. I beslutet får ändring sökas på det sätt som stadgas i 20 §.

Om folkpensionsanstalten inte kan rätta det beslut som besvären gäller på det sätt som anges i 1 mom., skall den inom 30 dagar från besvärstidens utgång översända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling.

Det är möjligt att avvika från den tid som anges i 2 mom., om detta krävs för inhämtande av ytterligare uppgifter som behövs på grund av besvären. Då ytterligare uppgifter skaffas skall den som söker ändring utan dröjsmål underrättas om detta. Besvärsskriften skall dock alltid översändas till besvärinstansen inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

22 §

Om ett lagakraftvunnet beslut som folkpensionsanstalten meddelat med stöd av denna lag grundar sig på oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller är uppenbart lagstridigt, skall folkpensionsanstalten rätta beslutet.

Om ett lagakraftvunnet beslut som prövningsnämnden eller försäkringsdomstolen meddelat med stöd av denna lag är felaktigt på ett sätt som avses i 1 mom., skall prövningsnämnden eller försäkringsdomstolen undanröja sitt lagakraftvunna beslut och ta upp saken till ny behandling eller bestämma att den skall behandlas på nytt.

23 §

Sökande och mottagare av bostadsbidrag är skyldiga att på det sätt folkpensionsanstalten bestämmer meddela folkpensionsanstaltens lo-

kalbyrå de uppgifter som behövs för beviljande eller justering av bostadsbidrag. En bidragstagare är även skyldig att utan dröjsmål anmäla sådana förändringar i förhållandena som avses i 15 § 1 och 4 mom.

Den som i ett bostadsbidragsärende uppsåtligt lämnar folkpensionsanstalten eller en besvärinstans som anges i denna lag oriktiga uppgifter eller försummar sin skyldighet enligt 1 mom. att anmäla förändringar i förhållandena kan för *svikligt förfarande i bostadsbidragsärende* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

23 a §

Bidragstagaren skall beredas möjlighet att bli hörd i saken, om detta inte förorsakar oskäligt dröjsmål eller om han inte själv har tagit initiativet till att saken anhängiggörs, när der är fråga om

1) den justering av bidragsbeloppet som avses i 15 § 1 mom. eller indragning av bidraget enligt paragrafens 4 mom.,

2) betalning av bidraget direkt till hyresvärden enligt 16 § 2 mom.,

3) återkrav enligt 19 § 3 mom., eller

4) rättelse eller ny behandling av ärendet enligt 22 §.

25 §

Statens, kommunernas och andra offentlig-rättsliga samfunds myndigheter, försäkrings- och pensionsanstalter, pensionsstiftelser, arbetsgivare samt sjukhus och andra vårdinrättningar är skyldiga att gratis lämna folkpensionsanstalten och en besvärinstans som anges i denna lag de uppgifter som de förfogar över och som behövs för avgörande av ett ärende som gäller bostadsbidrag.

När folkpensionsanstalten avgör ärenden som avses i denna lag har den rätt att också utnyttja sådana uppgifter som den fått för beslut om andra förmåner som den sköter.

25 a §

De som sköter uppgifter enligt denna lag får inte utan samtycke av den som saken gäller för utomstående röja en enskilds eller en familjs hemlighet som de fått veta på grund av sin ställning eller sitt uppdrag.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att något röjs för den som enligt lag har rätt att få kännedom om saken.

Den som bryter mot den tystnadsplikt som

stadgas i 1 mom. skall för brott mot tystnadsplikt enligt lagen om bostadsbidrag dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott mot tystnadsplikt enligt 3 mom. om inte målsäganden har anmält det till åtal.

Denna lag träder i kraft den
199 .

På bostadsbidrag som börjat löpa innan denna lag har trätt i kraft tillämpas dock 15 § 1 mom. 3 punkten från den 1 maj 1994 så, att den första justeringen enligt den nämnda punkten företas vid ingången av nästa kalendermånad som till namnet motsvarar den under vilken inflyttningen i bostaden skett.

Folkpensionsanstalten avgör enligt denna lag alla bostadsbidragsärenden räknat från lagens

ikraftträdande. Ansökningar som är anhängiga i en kommun när lagen träder i kraft överförs till folkpensionsanstalten. Anhängiga ärenden som i enlighet med 45 § 2 mom. socialvårdslagen (710/82) förts till en kommunal nämnd eller till kommunstyrelsen för behandling, ärenden som undergår rättelseförfarande samt ärenden som är anhängiga i länsrätten behandlas vidare i kommunen eller länsrätten i enlighet med de stadganden som gällde innan denna lag trädde i kraft.

Kommunen och bostadsstyrelsen skall utan dröjsmål sedan skötseln av uppgifter som gäller bostadsbidrag överförts från dem överlämna till folkpensionsanstalten det behövliga data-material om bostadsstöd som de förfogar över. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 16 april 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Pirjo Rusanen*

Lag

om ändring av lagen om bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/75) 13 och 28—31 §§,

av dessa lagrum 13 § sådan den lyder i lag av den 8 december 1989 (1079/89), 28 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 31 december 1975 (1083/75), 29 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag och lag av den 27 maj 1976 (421/76) och 30 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag,

ändras 6 § 2 mom., rubriken för 4 kap., 11, 12 och 14—16 §§, av vilka den sistnämnda samtidigt överförs till 6 kap., rubriken för 6 kap., 17 §, rubriken för 7 kap., 19 och 20 §§, av vilka den sistnämnda samtidigt överförs till 8 kap., rubriken för 8 kap. samt 21—23 och 25 §§,

av dessa lagrum 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 21 december 1990 (1187/90), 11, 16, 21 och 25 §§ sådana de lyder i lag av den 13 februari 1987 (154/87), 14 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag och nämnda lag av den 27 maj 1976, 15 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 19 december 1980 (866/80), nämnda lag av den 13 februari 1987 och lag av den 30 december 1992 (1633/92), 17 § sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (700/92), 19 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 27 maj 1976, den 19 december 1980 samt den 8 december 1989, 20 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 27 maj 1976 och den 19 december 1980 och 22 § sådan den lyder delvis ändrad genom sistnämnda lag, samt

fogas till lagen nya 23 a och 25 a §§ som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Till boendeutgifterna för ett hushåll i en ägarbostad räknas *det vederlag som betalas till bostadsaktiebolag eller motsvarande sambund* samt särskilt betalda uppvärmningskostnader och vattenavgifter eller utgifter för fastighetens skötsel. Till boendeutgifterna räknas även årliga räntor på personliga lån för anskaffande och grundförbättring av bostaden, om lånet har beviljats av en inrättning som står under offentlig tillsyn och som bedriver kreditverksamhet eller av staten, en kommun eller en församling, samt annuiteter och andelen av sådan fast ränta som har fastställts före annuiteten för lån som beviljats med stöd av lagen om bostadsproduktion (247/66) inom de gränser som fastställs genom beslut av statsrådet. Av de årliga låneräntorna, beräknade på de lånekapital som återstår vid en av statsrådet bestämd tidpunkt, enligt högst det räntebelopp som allmänt uppbärs för långfristiga lån, betraktas såsom boendeutgifter en andel som statsrådet bestämmer med beaktande av rätten att dra av räntor vid beskattningen.

Till boendeutgifterna för ett hushåll i en ägarbostad räknas vederlag samt särskilt betalda uppvärmningskostnader och vattenavgifter eller utgifter för fastighetens skötsel. Till boendeutgifterna räknas även *en sådan andel av de årliga räntorna* på personliga lån för anskaffande och grundförbättring av bostaden *som statsrådet årligen bestämmer med beaktande av rätten att dra av räntor vid beskattningen. Av annuiteter och sådan fast ränta som har fastställts före annuiteten för lån som beviljats med stöd av lagen om bostadsproduktion (247/66) räknas till boendeutgifterna en andel som statsrådet årligen bestämmer. Bostadslånen skall vara beviljade av staten, en kommun, en församling eller ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn. Räntan räknas högst enligt det räntebelopp som allmänt uppbärs för långfristiga lån.*

Gällande lydelse

4 kap.
Förvaltning

11 §

Den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av bostadsbidragsverksamheten ankommer på miljöministeriet och på bostadsstyrelsen under ministeriet.

12 §

Inom läns område ledes och övervakas bostadsbidragsverksamheten av länsstyrelsen, som härvid är underställd bostadsstyrelsen.

13 §

I kommunen sköts de i denna lag nämnda uppgifterna av socialnämnden. Kommunfullmäktige kan dock besluta att dessa uppgifter skall skötas av kommunstyrelsen eller av en annan nämnd. Vad denna lag stadgar om socialnämnden gäller då i tillämpliga delar kommunstyrelsen eller den andra nämnden.

14 §

Bostadsbidrag beviljas, på ansökan, av socialnämnden i den kommun, där bostaden är belägen.

I fråga om en under socialnämnda ställd tjänsteinnehavares rätt att besluta om beviljande och indragning av bostadsbidrag samt att handlägga och avgöra ärenden som ansluter sig till kontrollen av förutsättningarna för bostadsbidrag och nytt fastställande av bostadsbidrag samt ärenden som ansluter sig till det i 19 § angivna rättelseförfarandet gäller vad som stadgas i 12 § socialvårdslagen (710/82).

Bostadsbidrag beviljas *tillsvidare* från ingången av den månad då ansökan inlämnats till socialnämnden.

Socialnämndens och denna underlydande tjänsteinnehavares beslut angående bostadsbi-

Föreslagen lydelse

4 kap.
Förvaltning och omkostnader

11 §

Den allmänna ledningen och styrningen samt det allmänna utvecklandet av bostadsbidragsverksamheten ankommer på miljöministeriet.

Andra uppgifter som avses i denna lag sköts av folkpensionsanstalten.

Miljöministeriet har rätt att få tillgång till de uppgifter om bostadsbidragstagare som ingår i folkpensionsanstaltens besluts- och utbetalningsregister till de delar som detta är nödvändigt för att miljöministeriet skall kunna sköta sina åligganden i samband med statistikföring, planering och utveckling av bostadsbidragen. Sådan information som gör det möjligt att identifiera bidragstagaren får inte ingå i dessa uppgifter.

12 §

De omkostnader som verkställigheten av denna lag orsakar räknas som omkostnader för folkpensionsanstalten.

13 §

(upphävs)

14 §

Bostadsbidrag söks hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

Bostadsbidrag beviljas från ingången av den månad *under vilken* ansökan inlämnats.

Gällande lydelse

drag kan delgivas vederbörande i tjänstebrev med posten. Delfäendet anses härvid ha ägt rum, såframt annat icke ådagalägges, den sjunde dagen efter det att beslutet, försett med av vederbörande meddelad adress, för befordran inlämnats till posten. Eljest iakttages vad i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) är stadgat.

15 §

Socialnämnd skall minst en gång om året kontrollera att förutsättningarna för erhållande av bostadsbidrag alljämt föreligger samt bidragets belopp, med beaktande av de ändringar som vid tidpunkter, som statsrådet bestämt, ägt rum i faktorer som inverkar på bidragets belopp. Statsrådet bestämmer även den tidpunkt, från vilken bostadsbidrag med stöd av detta moment indrages eller utges justerat.

Bostadsbidraget skall indras före den i 1 mom. avsedda kontrollen

1) om den förutsättning som nämns i 3 § 1 mom. 1 punkten inte längre finns;

2) om hushållet flyttar från en bostad för vilken bostadsbidrag har beviljats; eller

3) om ett hushåll bestående av en person beviljas bostadstillägg enligt lagen om studiestöd för högskolestuderande eller lagen om studiestöd. Bostadsbidraget dras in med stöd av 1 och 2 punkten i detta moment vid ingången av månaden efter det omständigheterna förändrats och med stöd av 3 punkten vid ingången av den månad för vilken bostadstillägg har beviljats enligt den nämnda punkten.

Under tiden mellan beviljandet av bostadsbidrag och den eller de kontroller som avses i 1 mom. skall bostadsbidragets belopp kontrolleras och kan det justeras endast

1) om antalet personer som hör till hushållet ändras varaktigt; eller

1 a) om hushållets fasta månadsinkomster har ökat avsevärt så som närmare stadgas i förordning; eller

2) om hushållet tar en underhyresgäst eller upphör att ha underhyresgäster. Med stöd av detta moment betalas bostadsbidraget justerat och vid justeringen beaktas förutsättningarna för erhållande av bostadsbidrag från ingången av den månad som följer efter förändringen i förhållandena. Sker den i detta moment nämnda förändringen mellan sådana av statsrådet

Föreslagen lydelse

15 §

Bostadsbidragets belopp justeras

1) om hushållets fasta månadsinkomster har förändrats avsevärt så som närmare stadgas i förordning,

2) om hushållet tar en underhyresgäst eller upphör med att ha en underhyresgäst eller

3) när ett år förflutit sedan bostadsbidraget började löpa eller sedan senaste justering enligt detta moment.

Bostadsbidraget betalas justerat enligt 1 mom. 1 och 2 punkten från ingången av månaden efter förändringen i förhållandena.

Utöver justeringar enligt 1 mom. kan en allmän justering av bostadsbidragen på grund av en allmän förändring i boendekostnaderna företas på det sätt och vid den tidpunkt som statsrådet bestämmer.

Bostadsbidraget indras

1) vid ingången av månaden efter flyttningen, om hushållet flyttar bort från den bostad för vilken bostadsbidraget har beviljats,

2) vid ingången av den månad från och med vilken ett hushåll bestående av en person beviljas bostadstillägg enligt lagen om studiestöd för högskolestuderande eller lagen om studiestöd eller

3) vid ingången av den månad under vilken en justering som avses i 1 mom. 3 punkten träder i kraft, om hushållet inte på uppmaning av folkpensions-anstalten inom rimlig tid lämnar de uppgifter som behövs för justering av bostadsbidraget.

Gällande lydelse

fastställda tidpunkter, i enlighet med vilka förutsättningarna för erhållande av bidrag skall beaktas i samband med den årliga kontrollen enligt 1 mom., beaktas den i detta moment nämnda förändringen i samband med den årliga kontrollen och justeras bidraget räknat från en tidpunkt som statsrådet fastställer.

Bostadsbidragstagaren är skyldig att utan dröjsmål meddela socialnämnden i 2 och 3 mom. angiven förändring i förhållandena samt att lämna nämnden de uppgifter som behövs för kontrollen av förutsättningarna för erhållande av bostadsbidrag och bidragets belopp. Lämnar bidragstagaren inte på socialnämndens uppmaning inom skälig tid de uppgifter som behövs för kontrollen av förutsättningarna för erhållande av bostadsbidrag och bidragets belopp, skall bostadsbidraget indras från ingången av den månad då justeringen av bidraget träder i kraft.

16 §

Bostadsbidrag betalas till den företrädare för hushållet som avses i 1 § 3 mom. eller till den som han har befullmäktigat. Försummar likväl en bidragstagare som bor i hyresbostad fortgående hyresbetalningen, får bidraget betalas direkt till hyresvärden.

Bostadsbidrag utbetalas den första eller andra vardagen i varje månad. Bidraget utges i fulla mark så, att överstigande pennibelopp inte beaktas. Bostadsbidrag som till beloppet understiger ett av statsrådet fastställt markbelopp utbetalas dock inte.

6 kap.

Ersättning åt kommun

17 §

Kommunerna beviljas statsandel för skötseln av bostadsbidragsärenden så som lagen om statsandelar till kommunerna (688/92) stadgar.

Föreslagen lydelse

6 kap.

Utbetalning av bostadsbidrag

16 §

Bostadsbidrag betalas *den första eller andra vardagen i varje kalendermånad in på det konto i ett penninginstitut i Finland som företrädaren för hushållet eller den som han har befullmäktigat uppgett. En enskild bidragspost kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om bidragstagaren anför särskilda skäl som folkpensionsanstalten godkänner.*

Om en bidragstagare som bor i hyresbostad fortgående försummar hyresbetalningen, kan bostadsbidraget betalas direkt till hyresvärden.

Beloppet av det bostadsbidrag som skall betalas avrundas till närmaste fulla belopp i mark så, att beloppet avrundas nedåt om den överskjutande delen är 50 penni eller mindre, och uppåt om den överskjutande delen är större än 50 penni. Om beloppet skulle vara mindre än 100 mk, betalas bidraget inte.

17 §

Staten ersätter folkpensionsanstalten för de kostnader som orsakas av förmåner enligt denna lag.

Folkpensionsanstalten skall fem vardagar före den betalningsdag som anges i 16 § meddela

Gällande lydelse

7 kap.

Rättelseförfarande

19 §

Grundar sig laga kraft vunnet beslut, som fattats av socialnämnden eller under denna lydande tjänsteinnehavare och som gäller beviljande eller indragande av bostadsbidrag eller justering av bidragets belopp, på felaktig uppgift rörande faktor som inverkar på erhållandet av bostadsbidrag och bidragets belopp, eller har beslut fattats genom uppenbart oriktig tillämpning av lag, skall socialnämnden eller under denna lydande tjänsteinnehavare utan ansökan och utan skärskilt förordnande handlägga ärendet på nytt. Bostadsbidrag beviljas i enlighet med det nya beslutet från ingången av månaden efter den, under vilken beslutet fattades.

Har bostadsbidrag genom socialnämnds eller denna underlydande tjänsteinnehavares beslut beviljats till ett mindre belopp än vad som borde ha beviljats enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser, skall det bostadsbidrag, som icke har utbetalats, erläggas till bidragstagaren retroaktivt.

Har bostadsbidrag genom socialnämndens eller under denna lydande tjänsteinnehavares beslut beviljats till ett högre belopp än vad som borde ha beviljats enligt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelse, och har bostadsbidrag utbetalts till ett högre belopp än vad det med stöd av denna lag fattande beslutet om beviljande av bostadsbidrag skulle ha förutsatt, skall det bostadsbidrag som utbetalts till ett för högt belopp återindrivas från de bostadsbidragsrater som utbetalas senare, såvida inte ansökan om att beloppet måtte lämnas oindrivet görs till länsrätten. Statsrådet kan dock fastställa ett markbelopp, under vilket bostadsbidrag som utbetalts till ett för högt belopp inte behöver återindrivas, om

Föreslagen lydelse

staten beloppet av de bostadsbidrag som skall betalas den månaden.

Staten skall på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen skall betalas.

7 kap.

Återkrav

19 §

Om bostadsbidrag har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, skall det som har betalats utan grund återkrävas. Ett bostadsbidrag kan dock inte återkrävas, om det betalades tidigare än fem år innan orsaken till utbetalningen utan grund kom fram.

Återkrav kan frångås helt eller delvis, om detta befinns skäligt och det att bidrag betalades utan grund inte berodde på svikligt förfarande av bidragstagaren eller av hans företrädare eller om det grundlöst betalda beloppet är litet.

Belopp som skall återkrävas kan kvittas mot bostadsbidragsposter som senare skall betalas till mottagaren.

Gällande lydelse

de kostnader som återindrivningen förorsakar är oskäligt stora med hänsyn till det belopp som skall återindrivas.

Kan ett i 3 mom. nämnt bostadsbidrag som har utbetalts till ett för högt belopp eller någon del därav inte fås tillbaka genom at det överbetalda beloppet dras av från senare bostadsbidragsposter, skall socialnämnden eller en tjänsteinnehavare som lyder under den i länsrätten yrka att den som lyft bidraget skall åläggas att till staten återbära det överbetalda beloppet, om inte yrkande som rör samma fordran framställs vid allmän domstol. Yrkan- det skall framställas inom tre år efter det bostadsbidraget utbetalades till ett för högt belopp.

Länsrätten kan på framställning av socialnämnden eller på ansökan av den som lyft bidraget eller i samband med ovan i 4 mom. avsedd behandling besluta att bostadsbidrag som utbetalts till ett för högt belopp helt eller delvis får lämnas oindrivet till staten, om det med beaktande av sökandens ekonomiska omständigheter och de faktorer som inverkat på beviljandet av det bidrag som skall återindrivas måste anses skäligt att beloppet inte indrivs.

20 §

Har till bostadsstyrelsens kännedom kommit att sådant laga kraft vunnet beslut rörande bostadsbidrag, som fattats av socialnämnden eller under denna lydande tjänsteinnehavare, grundar sig på felaktig uppgift om faktor som inverkar på erhållandet av bostadsbidrag och bidragets belopp, att beslutet fattats genom oriktig tillämpning av lag eller att bostadsbidrag har utbetalts på annat sätt än vad som skulle ha förutsatts av beslutet om beviljande av bostadsbidrag, skall bostadsstyrelsen, om felet inte är ringa, uppmana socialnämnden eller under denna lydande tjänsteinnehavare att vidtaga i 19 § avsedda åtgärder för rättelse av beslutet och utbetalningen samt för återindrivning till staten av det överbetalda beloppet av bostadsbidraget.

Socialnämnd kan, om den efter att ha erhållit i 1 mom. avsedd uppmaning, anser att det icke är skäl att ändra beslutet, hänskjuta ärendet till länsrättens avgörande.

Vidtager socialnämnd efter att ha erhållit i 1 mom. avsedd uppmaning icke erforderliga åtgärder för återindrivning till staten av det till

Föreslagen lydelse

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas såsom en lagakraftvunnen dom.

8 kap.

Ändringssökande och rättelse av beslut

20 §

Den som är missnöjd med folkpensionsanstaltens beslut får söka ändring i det hos den prövning-nämnd som avses i sjukförsäkringslagen (364/63) och den som är missnöjd med prövning-nämndens beslut får söka ändring i det hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Besvärsskriften skall lämnas in till folkpensionsanstaltens lokalbyrå senast den 30 dagen efter den dag den som söker ändring fått del av beslutet.

Den som söker ändring anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet postats under den adress som han uppgett, om

Gällande lydelse

ett för stort belopp utbetalda bostadsbidraget, kan länsrätten på yrkande av bostadsstyrelsen åtlägga den kommun som beviljat bostadsbidraget att ersätta det till ett för stort belopp utbetalda bostadsbidraget till staten.

8 kap.

Ändringssökande

21 §

Om sökande av ändring i beslut som avses i 14 § 2 mom. och som fattats av en under socialnämnden ställd tjänsteinnehavare gäller vad som stadgas i socialvårdslagen.

22 §

Ändring i socialnämnds beslut som rör bostadsbidrag sökes hos länsrätten i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan likväl inom besvärstiden tillställas även socialnämnden, som ofördröjligen skall insända densamma jämte eget utlåtande till länsrätten.

I beslut av länsrätt med anledning av besvär eller i ärende, vari fråga är om att bostadsbidrag ej skall återindrivas, får ändring inte sökas genom besvär.

23 §

Föreslagen lydelse

inte annat visas.

Folkpensionsanstaltens beslut skall trots ändringssökande följas till dess saken har avgjorts genom ett beslut som har vunnit laga kraft.

21 §

Folkpensionsanstalten skall behandla besvär som ett rättelseärende. Om folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvär som lämnats in till den, skall den meddela ett rättelsebeslut i saken. I beslutet får ändring sökas på det sätt som stadgas i 20 §.

Om folkpensionsanstalten inte kan rätta det beslut som besvären gäller på det sätt som anges i 1 mom., skall den inom 30 dagar från besvärstidens utgång översända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling.

Det är möjligt att avvika från den tid som anges i 2 mom., om detta krävs för inhämtande av ytterligare uppgifter som behövs på grund av besvären. Då ytterligare uppgifter skaffas skall den som söker ändring utan dröjsmål underrättas om detta. Besvärsskriften skall dock alltid översändas till besvärinstansen inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

22 §

Om ett lagakraftvunnet beslut som folkpensionsanstalten meddelat med stöd av denna lag grundar sig på oriktiga eller bristfälliga uppgifter eller är uppenbart lagstridigt, skall folkpensionsanstalten rätta beslutet.

Om ett lagakraftvunnet beslut som prövningsnämnden eller försäkringsdomstolen meddelat med stöd av denna lag är felaktigt på ett sätt som avses i 1 mom., skall prövningsnämnden eller försäkringsdomstolen undanröja sitt lagakraftvunna beslut och ta upp saken till ny behandling eller bestämma att den skall behandlas på nytt.

23 §

Sökande och mottagare av bostadsbidrag är skyldiga att på det sätt folkpensionsanstalten

Gällande lydelse

Den som i ärende, som rör bostadsbidrag, uppsåtligen lämnar myndighet oriktig uppgift eller som lyfter bostadsbidrag medveten om att han icke är berättigad till bostadsbidrag kan, såframt för gärningen icke annorstädes i lag är stadgat strängare straff, dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

25 §

Om socialnämndens rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av andra samfund, anstalter och inrättningar få uppgifter och utredningar som behövs för skötseln av åligganden enligt denna lag samt om tystnadsplikt beträffande ärenden och uppgifter som avses i denna lag gäller vad som stadgas i 56—58 §§ socialvårdslagen.

Föreslagen lydelse

bestämmer meddela folkpensionsanstaltens lokalbyrå de uppgifter som behövs för beviljande eller justering av bostadsbidrag. En bidragstagare är även skyldig att utan dröjsmål anmäla sådana förändringar i förhållandena som avses i 15 § 1 och 4 mom.

Den som i ett bostadsbidragsärende uppsåtligen lämnar folkpensionsanstalten eller en besvärinstans som anges i denna lag oriktiga uppgifter eller försummar sin skyldighet enligt 1 mom. att anmäla förändringar i förhållandena kan för svikligt förfarande i bostadsbidragsärende dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

23 a §

Bidragstagaren skall beredas möjlighet att bli hörd i saken, om detta inte förorsakar oskäligt dröjsmål eller om han inte själv har tagit initiativet till att saken anhängiggörs, när der är fråga om

1) den justering av bidragsbeloppet som avses i 15 § 1 mom. eller indragning av bidraget enligt paragrafens 4 mom.,

2) betalning av bidraget direkt till hyresvärden enligt 16 § 2 mom.,

3) återkrav enligt 19 § 3 mom., eller

4) rättelse eller ny behandling av ärendet enligt 22 §.

25 §

Statens, kommunernas och andra offentlig-rättsliga sam-funds myndigheter, försäkrings- och pensionsanstalter, pensionsstiftelser, arbetsgivare samt sjukhus och andra vårdinrättningar är skyldiga att gratis lämna folkpensionsanstalten och en besvärinstans som anges i denna lag de uppgifter som de förfogar över och som behövs för avgörande av ett ärende som gäller bostadsbidrag.

När folkpensionsanstalten avgör ärenden som avses i denna lag har den rätt att också utnyttja sådana uppgifter som den fått för beslut om andra förmåner som den sköter.

25 a §

De som sköter uppgifter enligt denna lag får inte utan samtycke av den som saken gäller för utomstående röja en enskilds eller en familjs hemlighet som de fått veta på grund av sin ställning eller sitt uppdrag.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att något röjs för den som enligt lag har rätt att få

Gällande lydelse

28 §

Utbetalandet av bostadsbidrag, som beviljats genom beslut som fattats före denna lags ikraftträdande med stöd av lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn, fortsättes likväl efter ikraftträdandet av denna lag i överensstämmelse med beslutet till dess att vederbörande socialnämnd med stöd av denna lag behandlat ärendet, såframt i lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn stadgande förutsättningar i övrigt föreligger.

Bostadsbidrag, som avses i lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn, utbetalas dock högst till den 30 juni 1976.

29 §

Socialnämnd skall före utgången av juni månad år 1976 utan ansökan till behandling upptaga frågan om bostadsbidrag enligt denna lag för de barnfamiljer, till vilka bostadsbidrag enligt lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn utbetalts jämlikt 28 §.

Skulle den, som erhållit bostadsbidrag med stöd av lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn, enligt denna lag för tiden efter den 1 juli 1975 kunnat få ett större bostadsbidrag än vad som med stöd av socialstyrelsens tidigare beslut erlagts, skall socialnämnden till bidragets mottagare betala skillnaden retroaktivt, räknat från sagda tidpunkt.

Skulle barnfamilj, till vilken med stöd av 28 § erlagts bostadsbidrag för tiden efter ikraftträdandet av denna lag, icke alls ha varit berättigad till bostadsbidrag, eller skulle den med stöd av denna lag för sagda tid vara berättigad till ett mindre bostadsbidrag än det, som den skulle ha erhållit enligt beslut som fattats med stöd av lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn, skall socialnämnden indraga det med stöd av 28 § erlagda bostadsbidraget och fortsätta utbetalningen av bostadsbidraget i av denna lag förutsatt omfattning

Föreslagen lydelse

kännedom om saken.

Den som bryter mot den tystnadsplikt som stadgas i 1 mom. skall för **brott mot tystnadsplikt enligt lagen om bostadsbidrag** dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott mot tystnadsplikt enligt 3 mom., om inte målsäganden har anmält det till åtal.

28 §

(upphävs)

29 §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

senast den 1 juli 1976.

Bostadsbidrag, som mellan den 1 juli 1975 och den 30 juni 1976 erlagts med stöd av 28 §, skall icke återindrivas till staten hos bidragstagaren, försåvitt icke det beslut, enligt vilket bidrag har erlagts, grundar sig på felaktig uppgift rörande förutsättningarna för beviljande av bostadsbidrag eller faktorer, som inverkar på bidragets belopp, och om beslutet icke fattats med felaktig tillämpning av lagen och om bidrag icke utbetalts till större belopp än vad beslutet skulle ha förutsatt.

30 §

I socialstyrelsen skall ärende, som är anhängigt vid ikraftträdandet av denna lag och som rör upphörandet av ovan i 28 § avsett bostadsbidrag eller ändring av dessa belopp, överföras på bostadsstyrelsen och slutbehandlas i enlighet med lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn samt med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser. Bostadsstyrelsens beslut, varigenom utbetalningen av bostadsbidrag upphör eller dess belopp ändras, får dock endast beröra tiden före ikraftträdandet av denna lag, såframt av stadgandena i 29 § icke annat följer.

Vid socialstyrelsen vid ikraftträdandet av denna lag anhängig ansökan, som gäller erhållande av bostadsbidrag enligt lagen angående bostadsbidrag för familjer med barn, för sådan barnfamilj, som icke erhåller bostadsbidrag när denna lag träder i kraft, överföres till behandling i bostadsstyrelsen och handlägges och avgöres i enlighet med de stadganden och bestämmelser som var gällande före ikraftträdandet av denna lag. Med stöd av bostadsstyrelsens beslut beviljas bostadsbidrag likväl högst till den 30 juni 1975. Vederbörande socialnämnd skall, försåvitt den har tillräckliga uppgifter om den ansökan, som är anhängig i socialstyrelsen, snarast möjligt på tjänstens vägnar

upptaga till behandling frågan om familjens möjlighet att få i denna lag avsett bostadsbidrag och, såframt förutsättningarna härför föreligger, utbetala bostadsbidrag, räknat från denna lags ikraftträdande. Föreligger icke tillräckliga uppgifter för ärendets avgörande och kan sådana icke erhållas på tjänstens vägnar, skall socialnämnden uppmana familjen att komplettera sin ansökan för erhållande av även i denna lag avsett bostadsbidrag.

30 §

(upphävs)

Gällande lydelse

Ärende anses vid tillämpningen av stadgandena i 1 och 2 mom. vara anhängigt i socialstyrelsen även när ansökan, som avses i 5 § förordningen angående bostadsbidrag åt familjer med barn (34/62), eller i samma lagrum avsett meddelande om ändring, som kan förorsaka upphörande av bostadsbidrag eller ändring av dess belopp, före ikraftträdandet av denna lag inkommit till kommunen.

Bostadsbidrag, som före den 1 juli 1975 och därefter med stöd av 1 och 2 mom. har beviljats eller utbetalts felaktigt, samt i 29 § 4 mom. avsett felaktigt beviljat eller utbetalt bostadsbidrag skall på åtgärd av bostadsstyrelsen återindrivas till staten hos den som lyft bidraget, såframt icke bostadsstyrelsen anser, att ovan avsett felaktigt beviljat eller utbetalt bidrag, för att det är ringa eller av annan särskild orsak, skall lämnas oindrivet.

Erlägger den som lyft bostadsbidrag icke ovan i 4 mom. avsett felaktigt beviljat eller utbetalt bostadsbidrag, skall bostadsstyrelsen, såframt icke yrkande, som gäller samma tillgodohavande, framställs vid allmän domstol, i länsrätten yrka på att den som lyft bidraget skall åläggas att till staten återbetala i 4 mom. avsett felaktigt utbetalt bostadsbidrag.

31 §

Socialnämnden kan tillsvidare och till dess ärendet har behandlats i den ordning varom stadgas i 14 § 2 mom., likväl högst till den 31 december 1976, bestämma att tjänsteinnehavare som lyder under nämnden har rätt att i enlighet med nämnda lagrum besluta om beviljande av bostadsbidrag samt att handlägga och avgöra i lagrummet åsyftade ärenden.

Föreslagen lydelse

31 §
(upphävs)

Denna lag träder i kraft den
199 .

På bostadsbidrag som börjat löpa innan denna lag har trätt i kraft tillämpas dock 15 § 1 mom. 3 punkten från den 1 maj 1994 så, att den första justeringen enligt den nämnda punkten företas vid ingången av nästa kalendermånad som till namnet motsvarar den under vilken inflyttningen i bostaden skett.

Folkpensionsanstalten avgör enligt denna lag alla bostadsbidragsärenden räknat från lagens ikraftträdande. Ansökningar som är anhängiga i en kommun när lagen träder i kraft överförs till folkpensionsanstalten. Anhängiga ärenden som i

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

enlighet med 45 § 2 mom. socialvårdslagen (710/82) förts till en kommunal nämnd eller till kommunstyrelsen för behandling, ärenden som undergår rättelseförfarande samt ärenden som är anhängiga i länsrätten behandlas vidare i kommunen eller länsrätten i enlighet med de stadganden som gällde innan denna lag trädde i kraft.

Kommunen och bostadsstyrelsen skall utan dröjsmål sedan skötseln av uppgifter som gäller bostadsbidrag överförs från dem överlämna till folkpensionsanstalten det behövliga datamaterial om bostadsstöd som de förfogar över.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.
